

června 1878, čís. 90 ř. z., ježto v prodejní listině nebyla udána cena každého losu zvláště, nýbrž všech úhrnem. Pokud dovolatel proti tomu brojí a dovozuje, že se při hledání sankce na nedodržení podmínek § 2 zákona ze dne 30. června 1878, č. 90 ř. z. nelze odvolávat na zákon ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák., že vyznačení cen za jednotlivé losy nemá vůbec právního významu, a že ostatně sankce zákona čís. 85/1862 ř. zák. má v zápětí jen nežalovatelnost, není v právu a stačí ho odkázati pro stručnost na důvody rozhodnutí čís. 8252 sb. n. s., v nichž byly tyto právní otázky podrobněji probrány a řešeny v tom smyslu, jak učinily v podstatě i oba nižší soudy, které se od onoho rozhodnutí odchýlily jen potud, že označily smlouvu přímo za nicotnou, kdežto nejvyšší soud vyslovil v onom rozhodnutí, že nejde o nicotnost, nýbrž o nežalovatelnost, která se tu rovná nezávaznosti či neplatnosti v nejširším slova smyslu. Než tato odchylka nemůže odůvodniti navrhovanou změnu napadeného rozsudku ve věci samé, ježto, jak bylo již k tomu poukázáno, v rozsudkovém výroku uznáno bylo jen na neplatnost (nezávaznost) smlouvy. Žalobcovo oprávnění požadovati vrácení toho, co dal ke splnění neplatné smlouvy, opřel prvý soud o ustanovení §§ 1431 a 1447 obč. zák. Žalovaná strana neodporovala po té stránce rozsudku první stolice, a teprve v dovolání poukazuje k tomu, že podle § 1432 obč. zák. placení dluhu, který jest neplatný jen pro nedostatek formálnosti nebo který jen zákon nedopouští stíhati žalobou, nemůže býti žádáno zpět, a dovozuje dále, že jest vyloučeno použití § 1435 obč. zák. a že by žalobce mohl požadovati vrácení svého plnění jen kondicí podle § 1447 obč. zák., to však jako na poctivém držiteli dle § 329 obč. zák. Ale ustanovení § 1432 obč. zák. nemůže se žalovaná strana ve svůj prospěch dovolávat, poněvadž v souzeném případě šlo o dvoustranný závazek, který byl částečně splněn jen stranou žalující, kdežto žalovaná strana neposkytla dosud žalobci plnění. O »zaplacení dluhu« podle § 1432 obč. zák. mohlo by se mluvit teprve, kdyby smlouvu splnily obě strany (viz rozhodnutí čís. 3728 sb. n. s.). Ano se tak nestalo, jest žalobce, který jediný plnil, oprávněn žádati vrácení svého plnění kondicí. Ustanovení § 1435 obč. zák. nebylo nižšími soudy použito, takže v té příčině jsou vývody dovolání bezpředmětné. Žalovaná strana nedomáhala se v řízení před prvním soudem toho, by s ní bylo nakládáno jako s poctivým držitelem podle §§ 1437 a 1447 obč. zák., a zejména neuplatňovala proti zažalované pohledávce určité vzájemné nároky, takže v dovolacím řízení nelze se touto teprve v dovolání nadhozenou otázkou obírat.

Čís. 9562

O návrhu tichého společníka, by majiteli firmy bylo uloženo předložiti mu k nahlédnutí obchodní knihy a veškeré účetní doklady jakož i korespondenci, nelze rozhodnouti v nesporném řízení, jde-li o to, zda majitel firmy již řádně dostal této povinnosti, a rozhodnutí této otázky závisí na objasnění sporných okolností takového rázu, že mohou býti vysvětleny jen řádným průvodním řízením.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, R I 967/29.).

K návrhu tichých společníků nařídil rejstříkový soud firmě K., by jim podle čl. 253 obch. zák. předložila k nahlédnutí obchodní knihy a veškeré účetní doklady jakož i korespondenci. Rekurzí s o u d napadené usnesení potvrdil. Ne j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a odkázal navrhovatele na pořad práva.

D ů v o d y :

Jest nesporno, že navrhovatelé utvořili s odpůrkyní dne 21. března 1927 tichou společnost, která byla dne 12. června 1928 zrušena. Navrhovatelé podáním ze dne 17. července 1929 navrhli, by odpůrkyní bylo uloženo, by jim po rozumu čl. 253 obch. zák. předložila k nahlédnutí obchodní knihy a veškeré účetní doklady, jakož i korespondenci za dobu od 21. března 1927 do 12. června 1928, tvrdíce v podstatě, že jim sice odpůrkyně předložila bilanci a po dlouhém zdráhání také dovolila nahlédnouti v obchodní knihy a doklady, že však bilance nebyla úplná a že jim nebyly předloženy určité další doklady a posléze, že majitel firmy Bratří K. a spol. Béla K. svým počínáním znemožnil úplné provedení revise. Odpůrkyně popřela tyto okolnosti tvrdíc, že své povinnosti plně dostála, že Jan F., přibrav si znalce Josefa H-a, ve dnech 18. května, 9., 16. a 30. června 1929 prohlédl knihy a doklady položku za položkou důkladně, že nesrovnalosti v bilanci jsou rázu podřadného a že návrh je chikánou a směřuje jen k prozrazení obchodního tajemství. Nejde tedy o to, zda jest firma Bratří K-ové a spol. zásadně povinna předložiti navrhovatelům obchodní knihy a doklady, poněvadž jsou tu předpoklady čl. 253 obch. zák., nýbrž o to, zda povinnosti této již řádně dostála, čili nic. Rozhodnutí této otázky závisí však na objasnění celé řady sporných skutkových okolností takového rázu, že mohou býti vysvětleny jen řádným průvodním řízením, a měl proto již prvý soud odkázati navrhovatele na pořad práva (§ 2 čís. 7 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zákona). Netřeba se tudíž zabývati otázkou spornou v nauce i praxi, zda jest uplatňovati kontrolní právo tichého společníka podle čl. 253 obch. zák. cestou nepornou, či zda se tak má státi pořadem práva.

Čís. 9563.

Vyvlastnění (zákon ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák.).

Úroky z pohledávek poukázaných na vyvlastňovací náhradu patří jen do dne složení náhrady.

V pořadí pohledávky mimo rámec jistoty nepřislušejí útraty exekuční dražby, jež byla vedena po složení náhrady, aniž náklady exekucí vedených na samu náhradu.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, R I 13/30.)

Rozvrhuje náhradu složenou Ředitelstvím pro stavbu vodních cest za vyvlastněné pozemky, přikázal soud své stolice knihovní věřitelce v knihovním pořadí jistinu s úroky do dne složení vyvlastňovací náhrady, útraty exekuční kromě útrat vydobytí exekučního zá-